

Évforduló: 75 éve született **Eörsi István**

Örökké perlekedő véleményformáló

Hetvenöt éve, 1931. június 16-án született Budapesten **Eörsi István** Kossuth- és József Attila-díjas író, költő, műfordító, dramaturg, a demokratikus ellenzék kiemelkedő személyisége.

Már gimnazista korában a marxista filozófia híve (Marx, Lukács György munkái hatottak rá). 1953-ban szerzett magyartanári diplomát az ELTE-n, ugyanabban az évben jelent meg első kötete (Fiatal szemmel). Egy évig az Árpád-gimnáziumban tanított, majd 1954-től a Szabad Ifjúság irodalmi mellékletének egyik szerkesztője volt. 1955-ben innen eltávolították egyik verse miatt. 1956-ig az Egyetemi Lapoknál, 1956-tól Lukács Györgynél volt aspirantúrán. A József Attila-díjat 1952-ben kapta, de már 1956-ban elkobozták Ütni az ördögöt című verseskötetét. Az 1956-os forradalomban elsősorban újságíróként vett részt, tevékenységéért decemberben letartóztatták, és nyolc év börtönre ítélték.

1960-ban amnesztiával szabadult. 1967-ig alkalmi szellemi munkákból, fordításból élt, ugyanebben az évben az Élet és Irodalom szerződéses munkatársa lett. 1977–82-ben a kaposvári Csiky Gergely Színház dramaturgja volt, 1982-től szabadfoglalkozású író, 1983-tól három évig Nyugat-Berlinben élt. Részt vett a demokratikus ellenzék munkájában, a Beszélő belső köréhez tartozott, később az SZDSZ tagja, a Magyar Narancs főmunkatársa lett, a pártból 2004 augusztusában kilépett.

Az 1970-es évek óta volt egyik meghatározó alakja a magyar kulturális közéletnek, „örök ellenzéki”, szóban és írásban is karakteres, örökké perlekedő véleményformáló, aki mindig vállalta, amit ki-mondott vagy leírt, akár a múlt-ban, akár napjainkban.

Eörsi Istvánnak több mint 35 önálló kötete jelent meg. Versei, drámái, novellái a kelet-európai groteszk jegyeit mutatják, annak pesszimizmusa nélkül. Művein átütő szociális érzékenysége, tör-

Eörsi István

ténelmi igazságkeresése, keserű optimizmusa. Esszé-tanulmánykötetet írt Gombrowiczról és Kleistről (Időm Gombrowicz-csal), Jóbról és Heinérről (Jóbok könyve). Legsikeresebb színművei a Sírő és kakaó, valamint Lukács Györgyről írt darabja, az Interjú, amely a filozófussal élete utolsó hónapjaiban folytatott beszélgetések alapján készült. Emlékezés a régi szép időkre című börtönmemoárjában pontos képet ad a Kádár-korszakról. Verseket és drámákat is fordított magyarra, lírai fordításkötete a Ruhapróba, s ő fordította le Lukács György több kötetét is. 2005-ben jelent meg Dr. Noha című publicisztikai kötete.

Eörsi István 2005. október 13-án hosszú betegség után halt meg.

(MTI-Panoráma -
Bognár Anna, Sajtóadatbank)

Elismert életmű

Munkásságát számos ki-tüntetéssel ismerték el. 1952-ben lett József Attila-díjas, 1983-ban Frank-furter Autorenstiftung-dí-jat, 1988-ban osztrák mű-fordítói díjat kapott. 1990-ben a Színikritikusok Díjával tüntették ki, 1991-ben a Magyar Köztár-saság Aranykoszorúval Dí-szített Csillagrendjét vehette át. 1993-ban Parnasz-szus-különdíjat és a Gyer-mekkönyvek Nemzetközi Tanácsának (IBBY) külön-díját kapta meg, 1996-ban a Soros Alapítvány életműdí-jával tüntették ki, 2005-ben lett Kossuth-díjas.